

ТІНЬОВА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Коробков Д.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Прояви та подальший розвиток тіньової економіки можливі практично у всіх напрямках діяльності юридичних та фізичних осіб у будь-якій країні. Тіньова економіка, за визначенням економіста Міжнародного валютного фонду Віто Танзі, це частка валового національного продукту, яка внаслідок відсутності її у звітності або заниження її величини не відображається в офіційній статистиці. Дослідник цього питання в Україні В. Мандибура пропонує наступну класифікацію тіньової економіки: законспірований сектор легітимних видів економічної діяльності (наприклад, мінімізація податків, приховання прибутку та ін.); кримінальний сектор тіньової економіки (наприклад, виробництво та продаж наркотиків, легалізація грошей та ін.); диверсифіковані частини кримінальної економіки (наприклад, корупція, протиправне використання службового положення та ін.).

Станом на 2012 рік середній показник тіньової економіки, у тому числі у зв'язку з виведенням грошей в офшори, становив від 32% до 40% від ВВП, тобто близько 500 млрд. грн. (зі слів першого заступника голови Адміністрації Президента України І. Акімової). Вітчизняні експерти вважають, що основні причини такої ситуації є масова корупція, непомірний тиск контрольно-перевіряючих і фіскальних органів та нецільове використання бюджетних коштів. Це явище здійснює вкрай негативний вплив не тільки на інвестиційний клімат в країні, але й на соціально-економічне середовище.

Детінізацію економічних процесів можливо досягнути не лише за допомогою прийняття на загальнодержавному рівні економічних, адміністративних та правових заходів, які здатні оказувати істотний вплив на рівень тіньової економіки і їх ефективному впровадженні та контролі, але й при застосуванні комплексу спеціальних соціальних заходів.